

Onze opa praat plat Amsterdams. Dat komt omdat hij in de Jordaan is geboren en altijd in het hartje van de Jordaan is blijven wonen. Soms hoor ik opa wel eens vloeken en dan schaam ik mij. Als mijn vader het ook hoort, dan zegt hij: “Moet dat nou, pa?” Gelukkig spreekt mijn vader heel netjes. Ook aan mijn vaders zusters en broer kun je niet horen dat zij als kind in de Jordaan zijn opgegroeid.

Mijn opa kan niet zo goed lopen want er mankeert iets aan zijn benen. Aderverkalking. Toen de buurman van oom Jan en tante Alie overleed, hebben zij voor een prikkie diens invalidenwagen overgenomen. De pet was in de familie rondgegaan en zo kwam opa in het rijke bezit van zijn invalidenwagen. Het was een lange zwarte kar op drie wielen: een wiel voor en twee achter. Er zaten twee handgrepen aan een stang die met het voorwiel was verbonden. Die handgrepen moest opa met zijn armen op en neer bewegen, zodat het wiel met de ketting werd aangedreven en de kar vooruitging. Achter op de kar was een zitje gemonteerd. Daar kon oma op zitten en zo konden opa en oma eindelijk weer eens samen naar buiten. Oma had gezegd dat ze nu weer echt ging leven. Wanneer opa met oma eropuit ging zong hij liedjes van Johnny Jordaan. Oma zat dan achter op de kar mee te neuriën. Tot opa eens een keer zijn bruine pruimtabak tijdens het fietsen uitspuugde. Het waaide op de bloemetjesjurk van oma. Toen was oma kwaad, heel kwaad. Zij wilde meteen naar huis maar opa wilde niet stoppen. Oma moest meerijden, of ze wilde of niet. Vanaf die keer ging oma niet meer mee op het zitje van opa zijn invalidenkar.

Op een zondagmiddag was opa op de Rozengracht tegen een stoeprand aangerezen. Hij was met kar en al omgevallen en opa lag naast de kar op straat. Een paar mannen, die net voor een café stonden te praten, hielpen de fietskar weer rechtop. Opa werd in zijn kar getild maar hij riep chagrijnig dat hij geen hulp

nodig had. Hij kon het wel “alenig” had hij gezegd. Opa was toen eigenlijk kwaad op zichzelf. Kwaad omdat oma niet meer met hem meeging en kwaad omdat hij was omgevallen. Toen hij thuiskwam zag oma dat hij een flinke snee op zijn voorhoofd had die behoorlijk bloedde. Twee dagen later had opa twee blauwe ogen en een blauwe neus. Opa was door het ongeval zijn zelfvertrouwen kwijtgeraakt en de kar werd weer verkocht. Voor heel korte afstandjes gebruikt opa weer zijn twee krukken. Sinds die valpartij komen oma en opa nergens meer en daarom was het nu zo fijn dat oom Jan opa en oma met de auto naar Egmond kwam brengen.

Op het duintje bij Kerdijk zit ik samen met Conny en Elly te wachten. Daar zien wij dat een prachtige witte auto het pad naast Kerdijk komt oprijden. “Zou dat de auto van oom Jan zijn?” vraagt Elly, wijzend naar de mooie witte auto...

De auto stopt. Inderdaad, het portier gaat open en oom Jan stapt uit! Wij rennen naar beneden en bewonderen de prachtige auto. Skoda, leest Elly hardop voor. Wij hopen maar dat mijn vader ooit ook zo’n mooie auto gaat kopen. Opa en oma worden door ons geholpen met uitstappen en tante Alie geeft opa zijn stokken aan. Wij worden door iedereen nogal hard geknuffeld en oma zegt dat wij al heel mooi bruin zijn. “Kolere!” roept opa. “Hoe kom ik daar nou tegenop?!” Mopperend kijkt opa naar de hoge duinpartij die hij moet gaan beklimmen. “Je moet er wel wat voor over hebben om bij je zoon te gaan logeren,” zegt oma, terwijl ze Conny loslaat na een lange knuffel. Oom Jan zegt dat opa op zijn rug moet klimmen maar dat wil opa niet. Hij kan dan wel slecht ter been zijn maar hij is geen invalide. Conny en ik lopen voorop want wij weten waar het huisje staat. Oma loopt al snel te hijgen, ze is ook veel te dik. Met een zakdoekje met eau de cologne veegt zij het zweet van haar voorhoofd. De rubberen matten die op het zandpad

liggen helpen wel iets, maar toch is het voor de oudjes een heel zware klim. Tante Alie loopt met een grote doos gebak voorop en Elly loopt met de zware tas van opa en oma te sjouwen. Omdat de houten stokken van opa steeds in het zand verdwijnen als hij ze neerzet, heeft oom Jan opa ondanks zijn tegensputteren toch op zijn rug genomen. Oom Jan loopt te hijgen als een overjarig trekpaard met astmatische bronchitis. Conny en ik duwen oma onder haar dikke billen omhoog. Oma roept: “Goed zo jongens, duwen maar.” Oom Jan loopt met opa op zijn rug onder zwaar gehijg ons toch nog voorbij.

Opa steekt een van zijn stokken in de lucht en roept dat hij en oom Jan de race gaan winnen. Oom Jan moet daar zo om lachen dat hij alle kracht in zijn benen verliest. Van het lachen, zakt oom Jan door zijn knieën en hij valt samen met opa in het zand. Nu staan wij allemaal te gieren van het lachen, ook vanwege tante Alie die lacht als een hinnikend paard. Het is ook zo’n komisch gezicht. Oom Jan die op zijn rug in het zand ligt en opa, die zijn stok nog in de lucht heeft, ernaast. Oom Jan kan niet meer zegt hij, van vermoeidheid maar ook van het lachen. Oma gaat in het zand zitten want zij kan ook niet meer. Conny rent snel naar het huisje om mijn vader op te halen. Wanneer mijn vader het verhaal lachend heeft aangehoord, neemt hij opa van oom Jan over en draagt hem het laatste stuk naar ons huisje op zijn rug. Het is een hele klus om oma weer overeind te trekken maar het lukt dan toch, samen met Elly en tante Alie.

Eindelijk komen wij bij het huisje aan. Voorzichtig laat mijn vader opa van zijn rug afglijden. “De volgende keer huren wij voor opa een bolderkar,” zegt mijn vader zwaar hijgend. Opa wordt in de ligstoel geholpen. “Kolere, wat een tocht was dat,” zegt opa. Mijn vader zegt meteen dat opa niet in de Jordaan is maar in Egmond aan Zee, hij moet hier wel een beetje op zijn woorden letten. “Wat fijn jullie een paar dagen te mogen verwennen,” zegt mijn moeder die als enige niet buiten adem is.

Ze neemt met uitgestrekte armen de gebaksdoos van tante Alie over. Oma zegt dat ze eerst naar de wc moet en Conny en ik lopen voor oma uit naar de wc. “Het tochtte aan mijn billen,” zegt oma als ze van de houten wc afkomt en zich in de ligstoel laat zakken. Opa zegt dat het komt, omdat ze met haar dikke billen een hoop luchtverplaatsing heeft veroorzaakt toen ze boven de ton hing. Opa zit alweer te brullen van het lachen. Conny en ik kijken elkaar blij aan. Het beloven echt een paar gezellige dagen te worden, zo met opa en oma.

Als ook oma in een ligstoel zit, schenkt mijn moeder de koffie in. “Wat een lekkere gebakjes,” zegt oma als mijn moeder de klep van de gebaksdoos opendoet. Negen gebakjes met een schijfje ananas. Wij kennen deze gebakjes wel. Ze staan op de bovenste lade in de vitrine bij bakkerij Van Schinkel in de Voorstraat. Het zijn onze lievelingsgebakjes. Ze lijken op een halfdichtgeklapte pannenkoek met poedersuiker eroverheen gestrooid en gevuld met veel slagroom. “Dat gebakje heet een ome Willem,” leg ik uit aan oma. “Dat is niet waar, dat is een omelet,” zegt Conny die heel zeker van haar zaak is. “Jongens, geen ruzie maken, het maakt niet uit hoe hij heet,” zegt mijn moeder. Iedereen krijgt een gebakje en zit te genieten. Opa duwt met zijn gebaksvorkje boven op zijn gebakje en meteen spuit de slagroom er aan de zijkanten uit. Een klodder slagroom valt op opa zijn pantalon. Ik zie oma kijken maar ze zegt niets. Wanneer Conny haar gebakje al op heeft en ik nog niet, steek ik mijn hapjes heel langzaam in mijn mond en houd mijn mond extra breed open. Ik steek mijn tong uit naar Conny met een hele hap slagroom erop. Dat vindt Conny helemaal niet leuk, zie ik aan haar ogen. Nu kan ik Conny mooi terugpesten, want vanochtend had Conny dat bij mij gedaan toen ik mijn zachtgekookte eitje al op had.

Na de koffie staat tante Alie op en loopt het huisje in. Als zij weer buiten komt heeft ze drie pakjes in haar hand.

Een cadeautje van oma en opa zegt ze en zij geeft ons de pakjes. Elly maakt het papier voorzichtig los zodat zij het nog een keer kan gebruiken. Er zit een toilettasje in waar ze heel blij mee is. Wij hebben een garnalennet gekregen! “Daar kunnen jullie lekkere garnalen mee gaan vangen, want daar ben ik gek op!” roept opa en wrijft met zijn hand over zijn buik. “Waarom blijven jullie ook niet lekker een dagje in Egmond?” vraagt mijn moeder aan tante Alie terwijl ze het cadeaupapier uit het zand oprapt. “Dan behangen jullie toch een andere keer?” “Wij kunnen voor twee dagen een behangtafel lenen, dus daar moeten wij maar gebruik van maken,” zegt tante Alie. Mijn moeder schenkt nog een kopje koffie in. Oom Jan houdt een doos met sigaren open voor mijn vader, die er voorzichtig een uit pakt. Conny mag een lucifer aansteken en houdt het vlammetje eerst bij de sigaar van oom Jan en dan bij die van mijn vader. Een ring van blauwe rook stijgt boven oom Jan uit. Ik spring op en steek mijn vinger door de ring die oplost in het niets. Oom Jan zit zichtbaar te genieten van zijn sigaar en vertelt, nadat hij eerst even flink aan zijn sigaar heeft gezogen, dat hij met tante Alie de bioscoop is uitgelopen. “Uitgelopen, toen de film nog draaide?” vraagt mijn moeder. Terwijl hij langzaam de rook uitblaast, vertelt oom Jan wat er is gebeurd.

Omdat ze vorige maand twaalf en een half jaar getrouwd waren, was hij samen met tante Alie in restaurant Heck op het Rembrandtplein gaan eten. Mijn moeder valt oom Jan in de rede en zegt dat ze helemaal niet wist dat ze twaalf en een half jaar getrouwd waren, anders had ze wel een kaartje gestuurd. Oom Jan wuift het weg en zegt dat ze er geen ruchtbaarheid aan hebben gegeven en hij gaat verder met vertellen. De Ramblers speelden tijdens het eten muziek op de achtergrond en ze hadden er echt van genoten. Daarna waren zij ook nog naar bioscoop Tuschinsky geweest. ‘Gejaagd Door De Wind’ speelde er, en die film wilde tante Alie zo graag zien.

Voor hem had het niet zo gehoeven, zegt hij een wolk rook uitblazend, “Geef mij maar een spannende cowboyfilm.” “Dat heb je nou al tien keer gezegd!” zegt tante Alie kwaad. Oom Jan kijkt tante Alie niet aan en vervolgt zijn verhaal. Cor Steyn speelde tijdens de pauze op het orgel en een ouvreuse had aan oom Jan gevraagd of zij soms iets wilden drinken. Hij had twee flesjes Coca Cola en twee Marsrepen besteld. Maar op het moment dat de ouvreuse de dop van het flesje Cola afwipte, rolden er enkele flesjes Cola en Fanta van het blad af dat de ouvreuse aan twee leren banden voor haar buik had hangen. Een van de flesjes viel op de rand van de hoed van een chique dame, waardoor de hoed scheef op haar hoofd kwam te staan. De ‘dame’ had een harde gil gegeven en ordinair tegen de ouvreuse geschreeuwd of ze niet uit haar doppen kon kijken. Mijn moeder schiet in de lach en ook wij zien het helemaal voor ons. Een mijnheer naast oom Jan had gezegd dat elke dame wel een vrouw is, maar niet elke vrouw een dame. Toen had de dame de man een klap gegeven met haar handtasje. Tante Alie had het pal voor haar neus zien gebeuren en had zo moeten lachen dat ze niet meer kon stoppen.

“Dat was op zich al erg,” zegt oom Jan, “maar zoals jullie weten lacht tante Alie als een hinnikend paard.” Dat hinniken was zo aanstekelijk geweest dat iedereen in de bioscoop moest lachen. Maar toen het Polygoonnieuws al was begonnen en tante Alie nog zat te hinniken, werd er door iemand achter uit de zaal heel hard geroepen: “Kop dicht!” Daardoor was tante Alie nog harder gaan lachen en had oom Jan tante Alie met een rood aangelopen hoofd de bioscoopzaal uitgewerkt.

Opa zit heel hard te lachen en roept dat tante Alie hinnikt als een paard en dat oom Jan, toen hij op zijn rug naar boven werd gedragen, hijgde als een paard en dat oma de billen heeft van een paard. Opa slaat zichzelf weer van het lachen op zijn knieën. Wij ook, wat een leuk verhaal!

Wanneer iedereen is uitgelachen, zegt oom Jan dat zij nu toch echt moeten opstappen want anders komt er niets meer van het behangen terecht. Jammer, het is net zo gezellig. Er wordt gekust en wij zwaaien naar oom Jan en tante Alie tot zij uit het zicht zijn verdwenen. Het zomerjurkje met bloemen wordt uit oma's tas gehaald. De rok en de blouse die ze nu aan heeft zijn veel te warm, zegt mijn moeder. Opa en oma liggen heerlijk in een ligstoel te doezelen als mijn vader de grote gekleurde parasol uit de schuur haalt en deze openvouwt boven hun hoofd. "Van Houten Chocolate" staat er met grote letters op de parasol. Een balein is een beetje geknakt, maar verder doet hij nog goed dienst tegen de zon. "Het is veel te gevaarlijk om op dit uur van de dag zo in de volle zon te zitten," zegt mijn vader bezorgd. Opa is wakker geworden en begint te sputteren, want hij wil helemaal niet onder de parasol. "Ik wil net zo'n bruine kop hebben als de rijke!" roept opa opstandig. Hij staat voorzichtig op uit zijn ligstoel. Met zijn stok sleept hij zo goed en zo kwaad als het gaat zijn ligstoel onder de parasol vandaan. Voorzichtig gaat hij weer zitten. "Zo, nu zit ik tenminste weer in de zon," zegt hij tevreden. Het hoofd van opa is zo kaal als een biljartbal. Het enige bruine dat er op zijn hoofd zit zijn levertvlekken. Oma is ook wakker geworden. "Straks verbrandt je hoofd en krijg je een zonnesteek" moppert ze. Ineens komt er een windvlaag opzetten en de parasol buitelt door het dalletje heen. "Schrik me helemaal rot!" roept opa en kijkt de parasol na, die ineens een heel eind verderop in het dalletje ligt. Ik ren naar de parasol en sleep hem terug naar het huisje. Mijn vader zegt ons wat stenen op de voet van de parasol te leggen, maar ondanks de stenen waait de parasol toch weer om. Ik blijf zitten en doe net of ik het niet zie, nu moet Conny de parasol maar gaan ophalen. Uiteindelijk klapt mijn vader de parasol in en zet hem terug in het schuurtje. Voor oma wordt een strooien hoed met brede rand uit de klep van de schuifkast gehaald. De hoed is een beetje verschoten en is ooit eens vergeten door tante Loes uit de

Ferdinand Bolstraat. Een zachtgeel lint ligt op de rand van de hoed, hij staat oma heel leuk bij haar lieve ronde gezicht.

Nadat opa een uurtje in de zon heeft gezeten roept oma ontzet: "Je hoofd is zo rood als een kreeft." "Carla, pak eens een spiegel, ik wil die bruine kop wel eens zien," zegt opa en hij wrijft met zijn hand over zijn kale hoofd. Ik ren meteen naar binnen en til de spiegel van de kromme spijker. Als ik opa de spiegel voorhoud roept hij opgewonden: "Verrek, mijn levervlekken lijken nu net op duiveneieren." Wat een leuke opa hebben wij toch. "Die rijken hebben altijd een bruine kop en ik krijg alenig maar bruine vlekken." Ik vind het wel zielig voor hem. Mijn moeder komt met een grote rode zakdoek aanlopen, zij heeft in de vier punten een knoopje gemaakt zodat er een soort mutsje is ontstaan. Daar zit opa dan met de rode zakdoek op zijn hoofd. Oma zegt dat ze blij is dat opa nu eindelijk eens verstandig wordt. Na een half uurtje houdt opa het niet meer uit hij vindt het toch wel erg warm in de zon. Mijn vader verhuist de ligstoelen met opa en oma naar de achterkant van het huisje voor de wc. Nu zitten zij in de schaduw van het schuurtje en je ziet ze zichtbaar genieten. "Wat is het hier heerlijk. Moet je het ruisen van de zee eens horen. Ik verheug mij er echt op om lekker een paar dagen bij Nico, Annie en de kleinkinderen te zijn. Het is voor het eerst dat wij ze een paar dagen van dichtbij meemaken," hoor ik oma zeggen terwijl ze een vlieg van haar arm slaat. Opa heeft zijn bretels afgedaan en oma heeft haar dikke elastieken kousen uitgetrokken. Ik heb nog nooit zulke enge witte benen gezien. Het zijn net twee melkflessen.

"Komen jullie mee vliegeren?" roept Elly. "Ja leuk," roepen wij tegelijk. Wij vinden het prachtig als onze grote zus met ons wil spelen, want zo vaak gebeurt dat niet. Ze maakt de schuurdeur open en haalt de door mijn vader zelfgemaakte vlieger met de papieren strikjes in de staart uit de schuur.

Wij moeten de lange staart van de vlieger vasthouden zodat de papieren strikjes niet in de war raken. Samen rennen wij het hoge duin bij de zee op en Conny gooit de vlieger steeds weer opnieuw in de lucht, omdat hij steeds duikelt. Eindelijk blijft de vlieger in de lucht hangen. Hij schudt zachtjes heen en weer. De fleurige kleuren van de vlieger steken mooi af tegen de strakblauwe lucht. Elly trekt zachtjes aan het touw en de vlieger gaat steeds hoger, maar ineens maakt hij een duikvlucht naar beneden. “Rennen!” roep ik.

Elly rent wat zij kan, met ons erachteraan. De vlieger heeft zich weer hersteld, hij gaat zelfs nog even een stuk hoger, maar duikelt ineens toch weer steil naar beneden. Rennen hielp niet meer en de vlieger valt boven op het dak van het huisje van de familie Wertwijn. Elly trekt aan het touw en probeert de vlieger van het dak te krijgen, maar het gaat niet. De vlieger blijft ergens achter haken. De vader van Hugo, die op het gestommel is afgekomen, pakt een kleine houten trap uit zijn schuurtje. Met een bezem wordt de vlieger weer van het dak gehaald. “Mag ik ook mee vliegeren?” vraagt Hugo, die er ook bij is komen staan. Wij vinden het goed en Hugo mag de vlieger omhoog gooien als hij weer valt. “Jongens, limonade!” Snel rennen wij naar beneden en de vlieger vliegt hoog met ons mee.

Eenmaal beneden hebben wij even geen tijd voor de vlieger, want er staat ook een schaal met sandwiches op de tafel. Elly moet naar de wc en ze bindt de vlieger aan de ligstoel van opa vast en opa vindt het prachtig. Oma slaapt. Opa krijgt zijn boterham op een bordje geserveerd en zegt dat het net voelt of hij in een hotel is. Als het brood op is, lopen wij naar de ligstoel van opa waaraan de vlieger nog zit vastgebonden. Opa is nu ook in slaap gevallen. Eigenlijk ben ik allang blij, want dan hoort Hugo in ieder geval niet dat mijn opa zo plat praat. Zijn stokken liggen naast hem in het zand, evenals de vieze kwatjes van zijn pruimtabak. Het ijzeren doosje met pruimtabak ligt op zijn

schoot. Ik houd mijn wijsvinger rechtop voor mijn mond en voorzichtig sluipen wij langs de ligstoelen. Elly pakt een van de stokken van opa op uit het zand en hangt het ronde handvat aan het vliegerstouw. Zo loopt zij met de stok die langs het touw omhoog glijdt, het grote duin weer op.

Conny en ik kijken elkaar aan. Wat knap van Elly om zoiets te bedenken, dat heb je nou met een oudere zus. Doordat Elly met de stok het vliegertouw iets naar beneden trekt gaat de vlieger wel een beetje duikelen. Als wij weer boven op het duin staan roept Elly: “Zusjes, opgelet!” en ze laat de wandelstok los. De wandelstok van opa suist met een bloedgang langs het touw naar beneden en wij staan te juichen. Ik zwaai naar mijn moeder die met een hand boven haar ogen naar ons staat te kijken.

“Oh nee,” roept Elly ineens en rent zo hard als zij kan het duin af. Wij begrijpen er niets van. Wat doet ze ineens vreemd! Het is toch juist een leuk spelletje? Dan hoor ik een schreeuw en even daarna opa hard vloeken. Allemaal nieuwe woorden die wij nog niet eerder van opa hebben gehoord. Ik schaam mij dood voor Hugo. Half vallend rennen wij, zo hard als wij kunnen, het duin af. “Wat gebeurt hier allemaal?” roept mijn vader die op het gevloek van opa is afgekomen. Oma is uit haar slaap wakker geschrokken en probeert zelfstandig uit de ligstoel omhoog te komen, wat niet lukt. Opa vertelt, naar lucht happend, dat hij zijn wandelstok ineens met een bloedgang langs het vliegertouw omlaag zag glijden. Hij had de bui al zien hangen en probeerde zo snel mogelijk uit zijn stoel te komen, wat niet was gelukt. Zijn zware houten wandelstok was met een klap tegen zijn voorhoofd aan gekletterd. “Alle drie onmiddellijk hier komen!” roept mijn vader streng. “Het was Elly’s idee,” zegt Conny en ik knik. “Ik wist niet dat die stok zo hard zou gaan,” zegt ze en Hugo maakt dat hij weg komt. Als opa een glas koud pompwater van mijn moeder heeft gekregen voor de schrik, vertelt hij dat hij een knetterende hoofdpijn heeft.